

M

Kertomus Alavuden Ojalankankaan kivikautisen asuinpaikan kaivauksesta 30. 6. - 7. 7. 48.

Kertomukseen liittyy 3 karttaa sekä löydöt KM 11906:1-54.

Maanviljelijä Lauri Sepposen (os. Alavus, Rantatöysä) ilmoitettua Muinaistieteelliselle toimikunnalle, että Alavuden Ojalankankaalla, missä A. Äyräpää oli suorittanut tutkimuksia v. 1916 (kts. A. Äyräpään kaivauskertomusta KM:n top.ark:ssa ja SM 1916), oli hiekkakuopan reunamassa näkyvissä tulisijan profiili, sai allekirjoittanut tehtäväkseen löytöpaikan tutkimisen.

V:n 1916 jälkeen on paikalla tapahtunut suuria muutoksia, joista Äyräpää on tehnyt v. 1935 merkinnän kertomuksessa (top.ark:ssa). Nykyisin k.o. paikan omistaa Ojalan isäntä, maanviljelijä Kalle Peltola (os. Alavus, Rantatöysä).

Entisen raideleikkauksen pohjoispuolelta, osittain sortuneen tulisijan kohdalta tutkittiin kaiken kaikkiaan n. 33 m²n laajuinen alue (kts. kartta 1; nyt tutkittu alue merkitty Äyräpään kertomukseen liittyvään karttaan). Maa paikalla vietti tuskin huomattavasti etelään. Maaperä oli kivetöntä, hienoa hiekkaa (kiintopistekivi oli esim. tuotava kauempaa, hiekkakuopan pohjalta).

Humuskerroksen vahvuus oli n. 2 - 5 cm. Sen alla oli maa seuraavanlainen: ruuduissa III - I:1 ja III:2 sekainen, raideleikkausta tehtäessä muodostunut; ruudussa II:2 punertavan ruskea, hiili- ja nokilaikullinen, samaten ruuduissa I:2, III:3 ja II:3; ruudussa I:3 ruskean ja keltaisen laikullinen ruuduissa III-I:4-7 punertavan ruskea, hiilipitoinen (ruuduissa II:6 ja II:7 palomaata); ruudussa I:8 punertavan ruskea ja

keltainen; ruudussa II:8 keltaisen ja ruskean laikullinen; ruudussa III:8 raaka maa; ruuduissa I:9 ja II:9 keltaisen ja ruskean laikullinen; ruudussa III:9 keltaisen harmaa raaka maa (siitä löytyi isohko sementtilaaka ja sementin kappaleita); ruuduissa I:10 ja II:10 keltaisen ja ruskean laikullinen; ruudussa III:10 raaka maa; ruuduissa I:11 - III:11 keltaisen ruskea savisekainen maa (savimaista hiekkaa oli myös ruudussa II:10 jonkin verran). - Ruuduissa I-III:11 oli n. 30 cm paksulta sekaista maata ja vasta sen alla alkuperäinen maaperä. - Savihietapohja oli ruuduissa I:4, II:3-8 ja III:2-8. - Kulttuurikerroksen vahvuus vaihteli 34 - 70 cm ollen vahvinta ruuturivissä I ja hiekkakuopan reunalla heikointa ruuturivissä III (joka oli myös vähälöytöisin rivi (vrt. kartta 1).

Kiinteitä muinaisjäännöksiä paljastui vain yksi, nimittäin pyöreän kuoppalieden jäännökset ruuduissa I:5-6; suuri osa siitä oli sortunut alas kuoppaan ja jäljellä oleva osa oli hajanainen, johtuen siitä, että suurehko puu on kasvanut sen läpi (katso kartta 2 ja 3).

Irrallisia löytöjä kertyi 54 luettelonumeroa (KM 11906: 1-54):

kvartsikaapimia, niiden teelmiä ja kappaleita	13 kpl.
kvartsi-iskennäisiä	62 "
piilastukaapimia	1 "
palaneita luunsiruja	180 gr.

Löydökset keskittyivät enimmäkseen tulisijan vaiheille, ruutuihin I:4-6; "runsaasti" oli löytöjä myös ruuduista II-III:1-2, näistä on kuitenkin enin osa siitä sekaisesta maasta, joka on syntynyt raidелеikkausta tehtäessä; jonkin verran keskitetymin oli löydöksiä myös ruuduista II-III:11,

n. 30 cm vahvan sekaisen maan alta.

Tulisijasta tavattu piilastukaavin (11906:15) vaikuttaa itäiseltä, karbooniselta limsiöltä.

Kvartsikaapimien muoto ja koko sekä mainittu pii ajoittanevat Ojalankankaan löydön tyypillisen kampakeramiikan aikaiseksi. Kyseessä lienee tilapäinen metsästäjien leiriytymispaikka, joka selittää keramiikan puuttumisen. Korkeutensa perusteella "asuinpaikka" ajoittuisi ancyclusajan loppupuolelle.

Samalla kaivausmatkalla vaakitsin Alavuden Rantatöysän Sepposenmäen Vasikkahakaan (KM 11905:12-14) ja Rantalan vainion (KM 11905:1-10) löytöpaikkain (kts. näihin nähden A. Äyräpään kertomuksia top. ark:ssa) korkeuseron joksi sain n. 3 m (siis Vasikkahaka n. 3 m ylempänä Rantalan vainiota).

Helsingissä 25 päivänä huhtikuuta 1949.

Ville Luho

Ville Luho

Kertomus Alavuden Gjälänkankaan kivikautisen
asuinpaikan kaivauksesta 30.6.-7.7.48

Kertomukseen liittyi 3 karttaa sekä lyödiä
KM 11306:1-54.

Maanvilj. Lauri Jepsosen (os. Alavus, Rantäläysi) ilmoitetun
Muinaistieteelliselle Toimikunnalle, että Alavuden Gjälänkankaalla,
missä A. Äyräpää oli suorittanut tultimuksia v. 1916 (ks. A. Äyräpään
kaivauskertomusta KM:n Top. arkissa ja SM 1916), oli hiikka kuopan
runna massa näkyvissä Tuhijän profiili, sai allekirjoittanut tehtäväk-
seen löytöpaikan tultimisen.

V:n 1916 jälkeen on paikalla tapahtunut runsaasti muutoksia,
joista Äyräpää on tehnyt v. 1935 merkinnän kertomukseensa (Top. arkissa,
Nylgisiin k.o. paikan omistaa Gjälän isäntä, maanvilj. Kalle Pellola
(os. Alavus, Rantäläysi).

Enemmän raideleikkauksen pohjoispuolella, osittain sortuneen
Tuhijän kohdalla tultittiin kaiken kaikkiaan n. 33 m²:n laajuinen
alue (ks. kartta 1, nyt tultittu alue merkitty Äyräpään kertomukseen
liittyvään karttaan). Maan paikalla vielä Tuhijän luomalta vasti etelään.
Maaperä oli liiveton, hienoa hiikkaa (kuintopitte kivi oli eräs. Tuolien
kannempaa, hiikka kuopan pohjalla).

Humuskerroksen paksuus oli n. 2-5 cm, sen alla oli maan suu-
raavan lainen: runduissa III-1:1 ja III:2 pelkainen, raideleikkauksella
tehtäviä muokostuneita, runduissa II:2 punertavan ruskea, hiili- ja
pohjaleikkauksella, samaten runduissa I:2, III:3 ja II:3. runduissa
I:3 ruskean ja keltaisen laikullinen, runduissa III-1:4-7 puner-
tavan ruskea, hiilipitoinen (runduissa II:6 ja II:7 palomaa), run-
duissa I:8 punertavan ruskea ja keltaisen, runduissa II:8 keltaisen
ja ruskean laikullinen, runduissa III:8 raaka maan, runduissa I:9 ja
II:9 keltaisen ja ruskean laikullinen, runduissa III:9 keltaisen har-
maa raaka maan (siitä löytyi rikoja sementtilaakia ja sementin kapp-
leita), runduissa I:10 ja II:10 keltaisen ja ruskean laikullinen,
runduissa III:10 raaka maan, runduissa I:11-III:11 keltaisen ruskean
savi pelkainen maan (savi maista hiikkaa oli myös runduissa II:10
jonkin verran). - Runduissa I-III:11 oli n. 30 cm paksulla pelkällä mudalla
ja siltä sen alla alluuperäinen maaperä. - Savikielä pohja oli
runduissa I:4, II:3-8 ja III:2-8. - tulttuurikerroksen paksuus
vaihteli 34-70 cm ollessa vahvinta runtu rivissä I ja hiikka kuopan

paunalla, heiluvista runtu-rivissä III (joka oli myös vähi-läytöksiin
riivi (vt. kartta 1).

Kiinteitä muinaisjäännöksiä paljasti vain yksi, nimittäin pyöreän kuo-
pa-häiden jäännökset puidussa I:5-6, suuri osa siitä oli sortunut alas
kuoppaan ja jäljellä oleva osa oli hajanainen, josta on jäljellä, että suurehko
puu on kasvanut sen läpi (katso kartta 2 ja 3).

Isoja löylyjä kertoi 54 muuttolukunumeron (KM 11906:1-54):

kvartsi-kaapimiehiä, niiden tulleita ja kappaleita	13 kpl.
kvartsi-iskunnäisiä	62 "
piilastu-kaapimiehiä	1 "
palaneita luonnonjonoja	180 gr.

Löydökset keskittyivät enimmäkseen Tuhinjan paikalle, runtu-rivissä
I:4-6, "runsaasti" oli löylyjä myös puidusta II-III:1-2, näistä on
kuitenkin enin osa siitä sekaisesta maasta, joka on syntynyt raide-
leikkauksen tehtaassa, josta verran keskittelymuin oli löydöksiä myös
puidusta II-III:11, n. 30 m vahvan sekaisen maan alla.

Tuhinjan lävään piilastu-kaavin (11906:15) vailuttua itäisellä,
karboonisella liivisellä.

Kvartsi-kaapimien muoto ja koko sekä mainittu jii ajoittanevat
Ojalan kaivauksen löydön lyhytillisen kumpakera miikan aikaisiksi. Kyseessä
oli liivinen tilapäinen metsästäjän teijitympä paikka, joka sijaitsi kumpakera
muin. korkeudessa perustella "amiripäikkä" apittuisi anaylusapu
loppu-puolella.

*

Samalla kaivausmaalla vaahditiin Alavuden Rantatäyriin joppo-
mien Vaukka-haa'an (KM 11905:12-14) ja Rantalan vaimon (KM 11905:1-10)
löytöpaikkain (vt. näihin nähdön A. Äyriin karto (muksin Top. ark:sa)
korkeuseron joku sein n. 3 m (nii Vaukka-haa n. 3 m ylempiä
Rantalan vaimon).

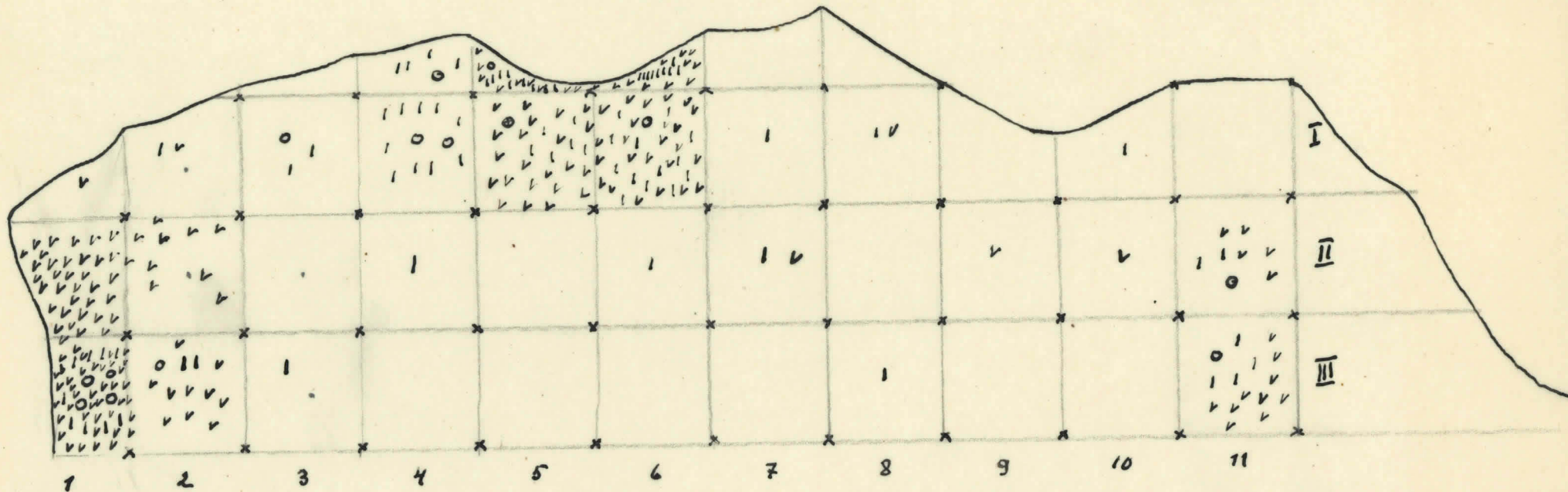
Helmikuuta 25 päivä huhtikuuta 1949

Ville Lisko

Alaus, Ojalan kangas

Läylo kartta 1:50

Piirt. V. Luoto -49.

| kvartsi-iltos

o kvartsi-kasvin

v gr. jalameita huu siruja

⊙ piilastu kasvin

30+30+50+30+30+30
180m.

Kartta ~~1~~ 2.
Alavuden p:n
Rantatöysän kylän N:o 8
Sepposen talon kar-
jalla on laatinut
tosta K. J. Voronmaa
vv. 1912-13 karttimesta
Kartasta.

X Kaivamosuus
O Kockuoppa X

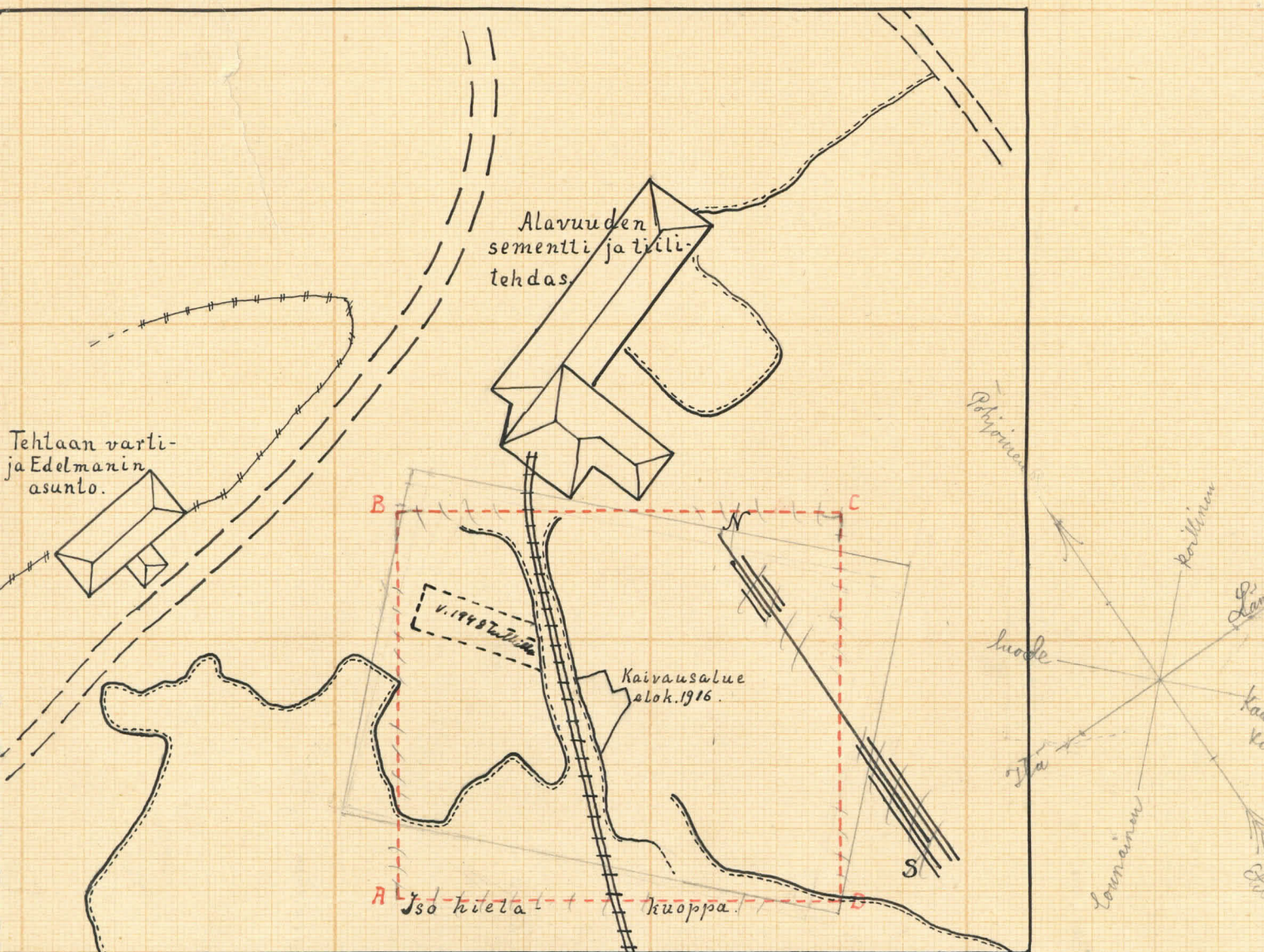

Hyvä talar
sivoo ei piiri
Rantala
vau

X Kockuoppa, josta
jauhamutta ja seen
Syrästä kvartsisaka.

Kartta 2

0 50 100 200 300 400 500 600 M.
1:8000.

Alavus

Ojalan kangas eli
Hongiston kangas

Kartta, joka osottaa
kaijaus-alueen suh-
teen lähimpiin ra-
kennuksiin nähden.

0 5 10 15 20 25 m.

Rauhoitettu alue.

Kartta 1. - Liittyä V. Luho kairaus. keräilykassa v. lla 1948.

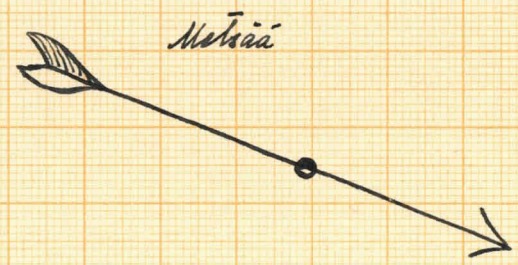
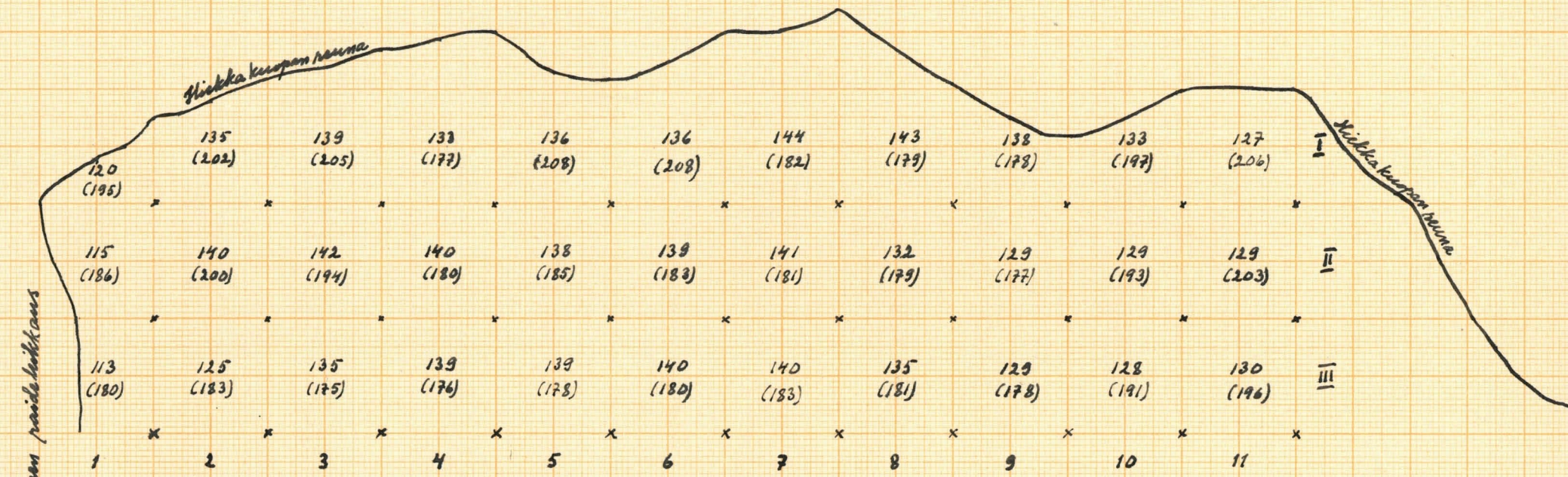
Alavus, Rantatöysä, Ojalankangas

Vaakituskartta 1:50

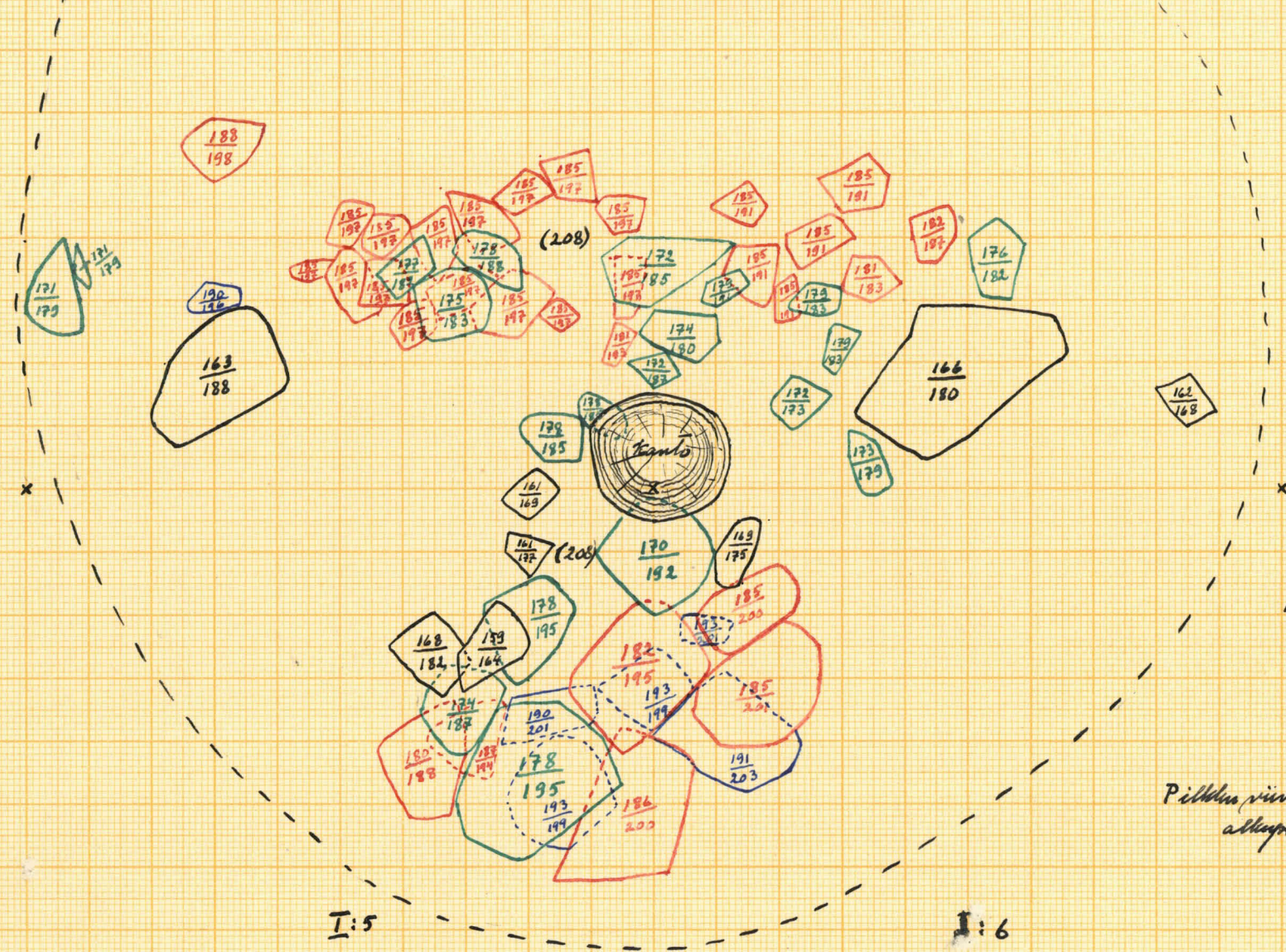
Kp. 129

Piiri V. Luho - 48

Hiikka kuoppa

Kartta 2. - Piirit V. Luho kirjallisen keräyksen v. 1948.

Alavus, Ranfätöysä, Ojalan
kangas

Linja 1:10
Piirit V. Luho - 48

Pilvikuviolla havaittu hieman
alluvonväistä maastoa.

Kartta 3. - liittyä V. Luhan kuvaukset, mukana v. lla 1948.

Alaus, Rantatöytä, Ojalan kangas

Lieden poikkileikkaus 1:10

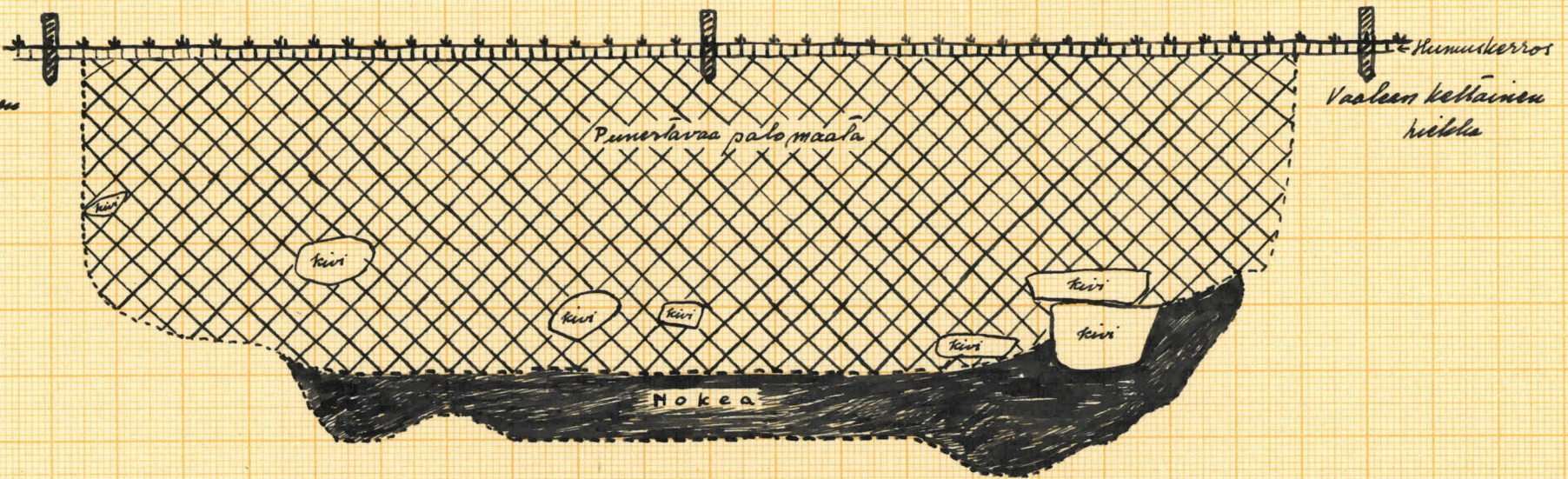
Piirt. V. Luho-48.

1:6

1:5

Vaalean keltainen hiekka

Humuskerros
Vaalean keltainen hiekka

Vaalean keltainen hiekka